

A Múzeumi aggregációs központi szolgáltatás kiépítésének szakmai és technikai kérdései a Magyar Nemzeti Múzeumban

A múzeumokban található kulturális javak digitalizálása és az adatok közzététele tekintetében az intézmények lépéskényszerben vannak, a digitális kor társadalmi elvárásainak növekvő nyomására. A MNM OMMIK célja, hogy segítse a múzeumokban keletkezett digitális műtárgyadatok mind szélesebb körben történő on-line megjelenését, **(múzeumi) ágazati aggregációs szolgáltatásának** elindításával.

Az aggregációs szolgáltatás beindítását egy pilot projekt előzi meg, melynek folyamán kidolgozzuk és teszteljük az összes szolgáltatási szint működési modelljét a technikai –és a csatlakozó tartalomszolgáltató partnerekkel együtt. A pilot folyamán lehetőség nyílik arra, hogy az aggregáció működési modelljét teszteljük a – mind adattartalmi–, mind technikai oldalról – felmerülő problémákat azonosítsuk, valamint a folyamatokat és a munkafázisokat meghatározzuk. Mindezek alapján előre lehet tervezni az aggregátori erőforrásokat és a további csatlakozási projektek ütemezését a tartalomszolgáltató partnerek száma, valamint a különböző szolgáltatási szintek működtetésének függvényében.

A projekt előzményei a megfelelő aggregációs szoftver beszerzése, az MNM adatainak az Europeana-ba történő migrációja és a magyar múzeumi állomány metaadatainak Europeana-kompatibilitásának megtervezése (folyamatban van). Ez utóbbi az Europeana Inside projekt keretében történik.

A szolgáltatást első körben a kisebb múzeumok számára tervezzük beindítani, lehetőséget biztosítunk számukra mind a hazai, mind a nemzetközi megjelenésre. Az aggregációs adatbázisba feltöltött adatok egyből kereshetővé válnak az EUROPEANA-ban is, a metaadatok automatikusan felkerülnek az aggregációs adatbázison keresztül. Mindezzel lehetőség nyílik a magyarországi muzeális intézmények koncentrált, egy helyen kereshető on-line hazai megjelenésére, valamint az európai felületen a kereshető magyar műtárgyadatok számának szignifikáns növekedésére.

A szolgáltatás **biztonságos üzemeltetését** üzleti és non-profit partnerekkel együtt tervezzük megvalósítani, az alábbi formában:

Aggregátor: Magyar Nemzeti Múzeum

Aggregációs adatbázis fizikai tárolása, hozzáférhetőségének biztosítása: Nemzeti Információs Infrastrukturális Fejlesztési Intézet (NIIF)

Technikai szolgáltatás, az aggregációs szoftver szállítása és műszaki üzemeltetése: jelenleg a Monguz Kft. végzi

A szélessávú internet hozzáférés elengedhetetlen feltétele a metaadatok és képek biztonságos és gyors eljuttatásához az aggregációs adatbázisba, abban az esetben pedig, ha az intézmény igénybe szeretné venni az aggregátor nagy képek tárolási szolgáltatását, megfelelő sávszélesség nélkül ez megoldhatatlan feladatot jelent.

A múzeumi aggregáció során a legjelentősebb problémát a közös felület, a kifelé közösen szolgáltatott adattartalom különbözőségei, illetve az adatok közös értelmezése, valamint ennek kapcsán az eltérően értelmezett címkék, szótár elemek és besorolási állományok jelentik.

Mindez elsősorban módszertani jellegű probléma: azaz lehetséges-e az egyeztetés a korábban önálló leltárkönyvet vagy önálló gépi adatbázist vezető intézmények és az intézményen belüli gyűjtemények között egyezség létrehozása, az adatfeltárásnak a minisztériumi rendeleten túlmutató tényezői, az adattartalmak, a tárgyszólisták, és a címkék terén.

Amennyiben a kompromisszum létrejön, az egységesítéseket el kell végezni adatbázis illetve alkalmazás szinten, amennyiben nem, a megjelenítő és szolgáltató felületnek, a feltöltő programnak, illetve az adatbázison belüli eszközöknek kell ezt a feladatot megoldani, hogy az eltérő címkéket, eltérő adattartalmakat illetve eltérő funkciójú és viselkedésű mezőket mégis képes legyen a rendszer egységesen megjeleníteni és kezelni.

Mindezek mellett szükséges az aggregátornál kereshető metaadatok körének meghatározása, a publikálás muzeológiai szakmai–és jogi szempontjainak átgondolása az aggregátori szolgáltatási csomagok mindegyikében. Ezekre a problémákra a pilot projekt keretében keressük a megoldásokat

A pilot projekt végén a közgyűjteményi területen elsőként a múzeumok tudnak majd olyan ágazati aggregátort felmutatni, amely a szakmai szempontokat a lehető legteljesebb mértékben figyelembe veszi és amennyiben elindul az országos aggregáció (pl. MANDA), a múzeumi ágazati aggregátor kész adatokat tud majd neki szolgáltatni.